

NAGYVÁRAD

Közvetési ár: Vidéken egy óra 50 lei.
Nagyváradon: egy óra 40 lei.

Főszerkesztő: HEGEDÜS NÁNDOR
Felelős szerkesztő: MARÓT SÁNDOR

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Károly herceg
(Szilágyi Dezső)-utca 6.

Anghelescu miniszter az iskolarendeletek azonnali végrehajtását követeli

nek visszavonására a magyar egyházak imár hónapok óta a legkétségbeesettebb erőfeszítést teszik s legutóbb Ófelsége legmagasabb színe elé is vitték az ügyet.

A magyar egyházak tegnap délután foglalkoztak a miniszteri ultimátummal s egyöntetű határozat folytán táviratban kérték halasztást. Ófelsége kabinetirodáját táviratban értesítették a rendeletről, a büntető szankciók ügyében pedig halasztást kérnek a miniszterelnöktől, a közoktatásiügyi miniszterhez és Tatarescu kisebbségi miniszterhez intézett táviratokban. Bratianu miniszterelnökhöz a következő szövegű távirat ment:

Bratianu miniszterelnök

Bucuresti.

„A közoktatásiügyi miniszter ur ma vett 105.116—1923. sz. rendelettel iskoláinkkal szemben büntető szankciók azonnali alkalmazását helyezi kilátásba, ha az ismeretes rendelkezések nem hajtódnak végre. Királyunk Ófelsége előtt nov. 30-iki legfelsőbb kihallgatás alkalmával emlékiratban kifejtettük a rendelkezések végrehajtásával szemben fennálló áthidalhatatlan nehézségeket, melyeket elnök ur előtt is ismertettünk hasonló emlékiratban. Tiszteletteljesen kérünk kegyes intézkedést, hogy a büntető szankciók felfüggesztesse nek az ügy végleges rendezéséig s az inspektoroknak ilyen irányú utasítás adásáig.”

Anghelescu

miniszter ugyanis, november 29-én,

szin-

ultimátumszerű rövid rendeletet adott ki üldött meg valamennyi egyház főhatóságához, mely szövege szerint itt következik:

„A tankerületi főigazgatók arról értesítettek, hogy iskoláikban mindeztideig nem alkalmazták a 100,088. és a 100,090. sz. rendeletekben foglalt intézkedések. Fölhívjuk, szíveskedjék elrendelni, hogy ezen rendeletek azonnal teljesíttessenek, mivel 1923. dec. 1-től kezdve az inspektorok minden iskoláját inspicálni fogják és ha megállapítják, hogy miniszteri rendeletek nem hajtódnak végre, az ország törvényei és szabályrendeletei által előírt rendszabályok fognak alkalmaztatni.

Aláírás: Anghelescu, s. k.”

Az itt említett rendeletek azok, amelyeknek végrehajthatatlan rendelkezései

Andréka pesti főkapitányhelyettesét menesztik állásából

Viharos interpellációk a magyar nemzetgyűlésen — Nem lesz pénzlebélyegzés Magyarországon

A magyar nemzetgyűlésen Fábian nagy interpellációs beszédet tartott, melyben a Kovács testvérek ismereteséről, a különböző bombamerénvitelek fogantatóit vizsgálta akáiról, a társaságok megszüntetéséről, a népszavazások és a demagóg-sajtóban szokásos lázító hangról kért felvilágosítást a belügyminisztertől. Az interpellációra Kovács Iván belügyminiszter válaszolt. Az interpelláció ama részére, hogy a képviselők a nemzetgyűlésen egy képviselői nyelvi alkalommal, menekült csirkefogónak nevezte Bethlen miniszterelnököt, a zsidó diplomát pedig tetűfészeknek nevezte, elmentette a belügyminiszter, hogy megválaszolja az interpellációt. A miniszter az intézkedésével példát fog statuálni, Komoróczy alispánt pedig, aki az országgyűlésen asszisztált, fel fogja függesztetni.

Ezután rátért a belügyminiszter válaszában Andréka helyettes főkapitány ügyére. Az ellenzék és a szocialisták táborában óriási zajongás támadt a főkapitány nevének említésekor:

— El kell csapni! — kiáltották mindefelől.

— Andréka főkapitány — mondotta a belügyminiszter — maga is bevallja, hogy

nem járt el helyesen ezekben az ügyekben.

Batitz Gyula: A gyilkosokat szabadon tartja!

Propper: Gyilkosok barátja a főkapitány.

Rakovszky Iván belügyminiszter: Méltóztassék egészen higgadtan megítélni a dolgot és engedjék meg, hogy egészen higgadtan vonjam le a következtetést: Andréka Károly főkapitány-helyettes úr hoi naptól kezdve nem lesz detektív-főnök, tekintettel arra, hogy ezzel a viselkedéssel tényleg nem maradhat pozíciójában. Méltóztassanak azonban figyelemmel lenni arra, hogy régi becsületes szolgája az államrendőrségnek. (Zaj.)

Kabók Lajos: Nincs hatalma, hogy felfüggeszse őket. (Nagy zaj.)

Rakovszky Iván belügyminiszter: A legenergikusabb fogok lenni!

Esztergályos János: Felülről adjanak ilyen utasítást.

Az elnök rendreutasítja Esztergályost. Esztergályos János megismétli közbeszólását: Felülről! Felülről!

Az elnök rendreutasítja.

— Bizonyos — mondotta a belügyminiszter, — hogy egyes sajtóorganumokban

napról-napra többet tesznek a mi rovásunkra és a sajtóval szemben a közveszélyes elemeket bátorító hangjánál fogva kénytelen leszek a legszigorubb eszközöket igénybe venni.

A belügyminiszter ezzel nagy éljenzés és taps között befejezte beszédét.

A nemzetgyűlés későbbi ülésén Szilágyi Lajos interpellált és igen heves támadást intézett Bethlen miniszterelnök ellen. Okiratot olvas föl, melyet Bethlen, Horthy és a volt honvédelmi miniszter írtak alá és ebben felkérlik Prónayt, hogy a haza érdekében lépjen ki a hadseregéből, ahova később visszatérhet.

Budapesten hetek óta tartja magát az a hír, hogy a pénzt lebélyegezteti a kormány. Ezt a hírt Kállay pénzügyminiszter megcáfolta. A pénzügyminiszter kijelentése az egységes párt vacsoráján történt, melyen Bethlen, Nagyatádi, Kállay, Szecstovszky, Pesthy, Mayer és Almásy is jelen voltak.

Először Mayer felköszöntötte a kormányzót nevenapja alkalmából. Azután Görgey üdvözölte Bethlent és Kállayt a kölcsönös siker alkalmából és kérte a pénzügyminisztert nyugtassa meg a kölcsönrel kapcsolatban elterjedt súlyos feltevésekről, majd Bethlent biztosította, hogy a párt sohasem volt egységesebb, mint most.

Kállay pénzügyminiszter elmondotta, hogy Londonban Párisban a legnagyobb megértéssel találkoztak, ami nem jelenti azt, hogy mindent a külföldtől kell várniok, hanem az erőket meg kell feszíteni. Az elterjedt rémhírekről a kölcsön ügyében kijelenti, hogy indokolatlanok. Az ügy érdekében se tehet bővebb nyilatkozatot, csak annyit mondhat, hogy a múlt évben s ez évben hozott törvényeket végre kell hajtaniok.

— Baj volt, hogy nem hajtották végre eddig is, mert ez okozta, hogy kiment az országból a magyar korona. Szükség van belső kölcsönre, önálló jegybankra, amire felesleges is sürgetni, hogy a társadalmat segítségre hívjuk. Parlament elbirálás alá tartozik, hogy milyen eszközöket válasszanak, de áldozatkészséggel eljuthatnak oda, ahova akarnak.

Ezután Bethlen beszélt. Tudja, hogy az eljövendő idők kérdéseinél az ellenzék támadni fogja. A személyes támadások nem izgatják kijelölt útjáról nem tér el, mert maga mögött érzi a párt teljes erejét. További kitartást kér.

Kállay miniszter a vacsora végén kijelentette, hogy szó sincs a pénz lebélyegzéséről, vagy a depók lefoglalásáról s egyéb ilyesmiről, amiket az utcán korpoltálnak. Csak arról van szó, hogy a régi törvényhozástól hozott és az új törvényhozástól majd hozandó törvények alapján szükséges intézkedésekkel egyengessék útjokat. A bevételek biztosítására kevesebb új intézkedésre van szükség, mint Ausztriának. Részben már meg is vannak, de a korona rosszulása miatt nem hajtották végre. Csak néhány nem is meglepetésszerű póttintézkedésről van szó. A külföld bizalma csak akkor nyilvánulhat meg, ha a belföld bizik a kormányban és meghozza az áldozatokat.

A lakásrekviráló bizottság kiegészítése

A lakásrekviráló bizottság, amely ma egyetlen fórum lakáskérdésekben s amelynek egyetlen hatásköre, hogy tisztviselői és tisztiek részére megüresedett lakásokat foglaljon le, minden valószerűség szerint kiegészítést nyer. Két tagot vennének be még a bizottságba, nevezetesen a bérlők és a háztulajdonosok szövetségének egy-egy delegáltját. Ez az intézkedés dr. Hodor Viktor prefekusnak, az egész város osztatlan elismerésével találkozik, mert a bizottság mai összetételében, bármennyire akar az igazságosság és méltányosság alapján működni, e két delegátus nélkül hiányos.

Munkatársunk megkérdezte Hodor Viktor prefektust, hogy mikorra várható a rekviráló bizottság új alakulata.

A prefektus kijelentette, hogy még a mai nap folyamán a katonai parancsnokság véleményét fogja kikérni és valószínűleg holnap már kinevezheti a szövetségek delegáltjait a rekviráló bizottságba. Ha ez megtörténik, úgy a katonai parancsnokság és a rendőrség tisztviselője mellett e két tag is jelen lesz a rekviráló lakások bevizsgálásánál.

A felebbezési bizottságok emelik az adóalapot

Az adókvétás ellen beadott felebbezések tárgyalás a vége fele jár, a három bizottság közül Docan György bíró már szünetel, összesen tehát két bizottság látja el az ügyeket, az elsőnek Predovici Joan, a másikkak Elefterescu Marcel az elsőre, a kincstári Iliescu és Stoiculescu, továbbá Sveta főtanácsosok képviselik, gyakran megjelenik a bizottságokban Coroi Sándor pénzügyigazgató is. Jegyzők Hodonean, Urbanian és Popescu. Az adózók érdekeit képviselik Csiffér Lajos nagykereskedő a kereskedőknél, Barbu Romulusz igazgató a pénzintézeteknél, Boros János és Egri Gergely az ügyvédeké.

Legelső sorban az ügyvédek felebbezéseit intézték el és pedig kedvezőtlenül. A legnagyobb részénél a kincstári előadó javaslatát fogadta el a bizottság, tehát emelte az adóalapot. Így:

Dr. Perczel Adolfinál 180.000 lej, Lázár Aurél és dr. Andru Széver szintén 180.000 lej, dr. Zigre Miklós 160 ezer, dr. Lánzi József 175 ezer lej adóalapot kapott, vele szemben dr. Bleda Vasile 110 ezer, dr. Roxin Theodor 110 ezer lej alap szerint adóznak. Fényes Samu dr. adóalapját 120 ezer lejre emelték. Trif Titusz dr. 36 ezer, Erdélyi Széver dr. 42 ezer lej adóalappal szereznek. Székely Adolf dr. adóalapja 90 ezer, dr. Weimann Jenő 120 ezer, dr. Grossmann Samu 130 ezer, dr. Gradinariu Romulus 90 ezer, dr. Váradi Ödöné 50 ezer, dr. Zigre Aurél 90 ezer, dr. Pelle Jánosé 100 ezer, dr. Ney Pálé 60 ezer, dr. Zoltán Károlyé 60 ezer, dr. Simonca Györgyé 80 ezer, dr. Krüger Jenő 25 ezer, dr. Thury Kálmáné 30 ezer lej.

Dr. Kiss Döme kamarai dékán megkérdezte ezen emelések okáról, amelyek azt a hitet kelthet, hogy a bizottságok nem eléggé ismerik a viszonyokat. A dékán a következőket mondta:

— Az emelések, mint tudom, nem mentek az ügyvédi kamara által megállapított összegben felül. Mi ugyanis átlagos adóalapot jelöltünk meg s ez szolgált a határozat indoklásul.

A határozatok ellen a következő felebbezéseket állapítja meg a törvény: az adókvétás ellen a felebbezési bizottsághoz lehet felebbezni, ennek határozata, ha az összeg 100 ezer lejen felül van, a Cassatle legfelsőbb semmítőszék elé vihető, ha kisebb az összeg, a törvényszék elé. Ez az utolsó felebbezési fórum jórészt alaki szabálytalanságokat vesz csak figyelembe, de mint értesülünk, a nagy adóalappal megrótt ügyvédek, iparosok és kereskedők alaki kifogást tesznek az ellen, hogy a felebbezési bizottságok nem hasonlíthatók össze az egyforma jövedelmű adózóknál az adóalapot s így aránytalanságok keletkeztek, tehát az adózási arányosítás mellőzése is alaki ok, hogy új tárgyalás és határozathozatal alá kerüljenek a beadott felebbezések.

A bankok közül az Angol-Oszták Bank úgyse került tárgyalás alá, az iparvállalatok kö-

zül a Vasöntőde és a Sörgyár adója. Rosenberg Izsó Rt.-nak 242 ezer lejről 142 ezer lejre szállították le az adóalapot. A Flóra gyertyagyár adóalapját 200 lejre, Kardos I. cég adóalapját 210 ezeről 127 ezerre mérsévelték. Weisz Bernát Rt.-ét 840 ezer helyett 423 ra. Mérsékeltek Barna Jenő adóalapját, Gerő Lajos ékezerését 150-ről 80 ezerre szállították le.

Tárgyalás alá kerülnek még: Falk kefégyár, Berkes festékgár, Nusbaum H., Rimnóczy butorgyár, O. Áh György, Hartmann Sándor, Kain József, Ivria biztosító, Vadász és Rein, Orient biztosító, Szent László-nyomda, Kiss David Rt., Kádár János felebbezése. Ezidőig csak december 15-ig van tárgyalási határidő a két bizottságnál, az ügyvédeké pedig csak december 9-ig.

Árucsalás

utalványhamisítással

A posta milliós kára — Megszűnt a milliárdos német levélportó

Az elmúlt hónapokban élénken foglalkoztatta az erdélyi sajtót az a nagy furfanggal és ravaszsággal keresztülvitt csalás, mely közel másfélmillió leivel károsította meg a postát. A csalás Aradról indult ki, ahol hamisított utalványokat adtak föl és a hamisított utalványok ellenében Nagyváradon és máshelyütt vették fel a pénzt. A tetteseket sikerült leleplezniük és úgy a nagyváradi, mint az aradi és temesvári főposta megtett minden intézkedést és elővigyázatot, hogy hamisított utalványokkal többé ne operálhassanak.

Rendelethez adta ki ugyanis a posta azóta, hogy pénzütalványt a városban tartózkodó idegen részére — még az esetben sem, ha az illető utalvással vagy más irattal igazolja kilétét — kifizetni nem lehet mindaddig, míg azt a postát, ahol a feladás történt, telefon vagy sürgöny útján meg nem kérdik, hogy a kérdéses pénzt a szóbanforgó utalványra valóban befizették-e. Ez kétségkívül elég nehézkes eljárás, de mindenesetre szigorú ellenőrzésnek beválk.

A csalók azonban nem haladnak ki-taposott ösvényeken és ha az egyik trükk fiaskót vall, még nem szűnik meg a leleményességük és más fogáshoz nyúlnak. Újabb példaként a csalásnak más fajtáját kultúrálják.

Mostanában — mint azt postai körökből panaszoznak — hamisított utalvánnyal nem pénzt, hanem árut csálnak, a károsodás azonban ez esetben is a postát sújtja. Annyit már megállapítottak, hogy a dob-rudzsai Turtukájából indul ki ez a manőver, ahol egész Erdélyben és Bántban elágazó szövetséget létesítettek a csalók és ennek egyik főemberét, egy Corbeseu nevű egyént sikerült letartóztatni.

A csalásnak ez az új módja abból áll, hogy hamisított utalványon — tehát azzal, hogy a pénzt előre beküldik — árukat rendelnek erdélyi kereskedőktől.

A nagyváradi postára, nagyváradi kereskedőkhöz címezve is érkeztek ilyen utalványok. A megjelölt pénzt az ismert kereskedők részére természetesen gyanútlanul fizette ki a posta, a kereskedők viszont megküldték az adott címre az előre beküldött és a posta által kifizetett ellenőrszeget. Csak utólag, a rovatcsatlósánál derült ki, hogy az utalvány útján történt árurendelés legfőbbjénél a pénzt nem fizették be semmiféle postahivatalnál, mert az utalványok hamisak voltak.

A postai nyomozás megállapította, hogy főleg Lugosra adressálták hamis utalványokon a megrendelt árukat, tehát a leg-szigorubb vizsgálatot ide koncentrálják. Ebből a manőverből természetesen leg-milliós kára van az államnak, a postának és a nagyváradi posta is több százezerrel károsodott.

A postai forgalom életében december elsejétől — külföldi viszonylatban — érdekes változás történt. A németországi leveleken ugyanis megszűnt a milliárdos levélportó. Ezentúl a Németországból hoz-zánk érkező leveleken husz grammig hár-minc aranypfeennig portó van és

sz. DETÉSEF i posta
visz. ardot te:z
hat leinek felel ag.

Dorian filmszínház

Péntek, szombat, vasárnap

A fekete város

Kalandor film 8 felvonásban.

A főszerepben:

Priscilla Dean

Jón

Jón

A szerelem tragédiája.

Női férfi és gyermek

sárcipők,
hócipők és
házi cipők
I-a minőségben

GONDA
TESTVÉREK

cipőáruházában kaphatók.
Reg. Ferdinánd (Rákóczi-ut) 5.

Női bőrkalap

női bőrkegnyű és női mellény aj-
donságok ismét érkeztek az

Old-Englandba.

OLCSÓ

CIPŐVÁSÁR

December hóban, rövid ideig raktári készleteinket

10%

engedménnyel
árusítjuk

DERBY (v. Hungária)
CIPŐGYÁR R.-T.

Fióktüzletel: Avram J. (Kossuth) u. 5.
Nicolae Jorga (Zöldia)-utca 7. szám.

Iarmincezer millió kölcsön Németországnak

A francia kormány a tegnapi minisztertanácsban elhatározta, hogy a megszálló csapatok tényleges állományát fokozatosan szállítja le. A határozatot a francia politikában beállott mérséklet első jele lehet tekinteni. Páris különben is azon a véleményen van, hogy a megszállás már elérkezett a céljához.

A megegyezésre való hajlandóság Németországban is mindinkább kifejezésre jut. Kass centrumpárti képviselő a megszállt területek képviselőjeként a külföldi sajtó kijelenti a német nemzetgyűlésen mondott beszédében, hogy a német népben sohasem volt oly erős az akarat, mint ma, hogy összes ellenfelével kiegyezzen. Németország igenis hajlandó kiegyezni Franciaországgal, feltéve, hogy betartják a megszállt területek határok respektálását, figyelembe veszik a német teljesítőképességet és nem törnek a német egység ellen.

— A Rajna-tartomány — mondotta Kass — a háború utáni idők Belgiumává válik, ha Franciaország folytatja lépéseit.

Berlinben egyébként első és második olvasásban elfogadták a kormány felhatalmazására szóló törvényt. Harmadszori olvasására holnap kerül sor. A kommunisták azonban utolsó pillanatban bizalmatlansági indítványt nyújtottak be a javaslat ellen. A felhatalmazási törvény ellen így tehát a kommunisták és a német nemzetiek együtt fognak szavazni.

A Times Washingtonból úgy értesül, hogy az Unió kormánya megkapta a felhatalmazást, hogy a német kérdés szakértői bizottságába nevezze ki megbízottait. A kinevezés azonban beavatottak szerint csak akkor fog megtörténni, ha Franciaország beegyezik a vizsgálat megtartásába. Az Unió megfigyelője máris puhatólózik, milyen fogadtatásra találna egy esetleges 10—35 ezer milliónyi dollár hitel, amit az Unió még a télen hajlandó volna nyújtani Németországnak s amely kölcsönről szóló pontoknak előjoguk lenne más külföldi kölcsönökkel szemben.

Mit ír Károlyi Mihály az őseiről, feleségéről és Tiszáról

A kemény Tisza

Amikor nyilvánvaló volt, hogy Tisza elszánta magát a döntő ütközetre, Károlyi Mihály felkereste őt a Városligeti Fasorban lévő villájában. Megkérdezte tőle, megmásíthatatlan-e az az elhatározása, hogy az erőszak fegyveréhez nyúl az ellenzékkel szemben?

— Megmásíthatatlan! — felelte Tisza.

— Ez az utolsó szavad?

— Ez.

— Akkor elválnak utjaink, nemcsak mint politikuskoknak, hanem mint embereknek is.

— Akármilyen történések, mi ugye bár egymás jóhiszeműségét nem vonjuk kétségbe? — kérdezte Tisza.

— Ugy van.

— Akkor kétszeresen nehezemre esik ez a szakadás.

A függetlenségi pártok egyesítését nem tartotta feltétlenül helyesnek Károlyi Mihály. Csak azért egyezett bele, mert attól félt, ha ő nem egyesül „a langyes Kossuth Ferencsel és az ingadozó Apponyival”, akkor Andrásyék egyesülnek velük.

— Amikor a fúzió visszavonhatatlanul létrejött, — írja — Apponyi eljött hozzám, egy fotelbe rogyott és azt mondta: „Nem tudom, nem életem legnagyobb lövését követtem-e el?”

A becsületszó

Részletesen elbeszéli amerikai útját és a visszatérés után való letartóztatását Franciaországban. Tőle és politikai barátaitól azt kívánták, hogy írjon alá egy okmányt, amelyben arra kötelezi magát, hogy szabadonbocsátása után nemcsak Franciaország ellen, de Franciaország szövetségesei ellen sem fog harcolni, sem fegyveresen, sem fegyver nélkül.

— Impluzíven és meggyőződéssel határoztuk el, — úgy mond — hogy ezt a nyilatkozatot nem fogjuk aláírni. Csak Ráth Endre habozott... Néki más álláspontja volt a becsületszó dolgában. Miután ez kiderült, tőlünk függetlenül intézte el a dolgot és miután aláírt egy nyilatkozatot, sikerült elutaznia Spanyolországba. Az ő felfogása az volt, hogy ő bármire is becsületszavát adhatja, ő az ellenséggel szemben nem érez kötelezőnek semminemű fogadalmat, azért sem, mert őt sokkal súlyosabb otthoni fogadalmak kötik.

Akörüli, hogy adják-e becsületszavukat, vagy sem, heves disputa folyt. Beleszólt ebbe még Andrásy Gyula is, aki Budapestről a következő levelet írta Károlyi Mihálynak:

— Kedves Mihály! Itten mindenki abban a véleményben van, hogy bátran megígérheted, hogy nem fogsz a háborúban részt venni. Nem vagy katona. Csak a legnagyobb nehézséggel juthatnál az ellenség elé, ha általában elérhetnéd azt, hogy felvegyenek. Automobilistára már nincs szükség! Így például József testvéred régen jelentkezett, de semmi szolgálatot sem végez és a háború kezdete óta Budapesten ül. Más szolgálatra pedig már azért sem használhatnának, mert nem vagy kiképezve... Különben úgy sem harcolhatsz, ha Franciaországban kell ülnöd. Ugy sincs választásod a között, hogy harcolj, vagy nem, hanem csak aközött, hogy nálunk, vagy Franciaországban tartózkodjál és legyél tétlen. A katonáknak is ugyanez a véleményük. Ők is azt találják, hogy bátran megígérheted azt, hogy a háborúban sem Franciaország, sem szövetségesei ellen harcolni nem fogsz. Rokonaink és barátaink közül senki sem esett el. Pál és Gyula az oroszok ellen, Gyuri a szerbek ellen harcol. Móric betegesen jött haza. Teljes bizalommal vagyok a jövő iránt! Mindnyájain nagyon vágyódunk már utánad. Igaz barátsággal ölel Duci.

Károlyi Mihály azt mondja, hogy csak egy ember nem akarta arra rávenni, hogy becsületszavát adja a franciáknak, ez pedig a menyasszonya volt, Andrásy Katinka, aki azt írta, hogy: tegye azt, amit tennie kell.

* Ha ragályos betegség fenyeget, ügyeljünk a belek szabályos működésére. Koprol az ideális és jóízű csokoládé hasajtó erre a legalkalmasabb.

Az összeomlást követő emlékiratírók sorában végül Károlyi Mihály alakja is felbukkant. Testes kötetben jegyezte fel azokat az emlékeit, amelyekről azt hiszi, hogy a közönség kíváncsi rájuk. Az őszirózsás forradalom vezérének anynyi ilyen emléke van, hogy ebben a testes kötetben el sem fér valamennyi. Az „Egy egész világ ellen” — csak a forradalom kitöréséig történt eseményeket foglalja magában. Nem csoda, hogy olyan sok mondanivalója van. Hiszen nemcsak magamagáról beszél, hanem őseiről is elmond mindent... a maga módja szerint. Így írja körül a saját személynét:

— Egy megsebzett ember, egy megbántott férfi emlékiratait írom, nem tagadom. De harcoltam magammal az objektivitásért. Sokat el kellett felejtennem, amíg a léleknek olyan nyugalmát, az ítélőképességnek olyan tisztaságát éreztem magamban, hogy... szabad volt megszólalnom!

Az emlékiratokat feleségének, Andrásy Katinkának ajánlotta ezekkel a sorokkal:

Katusnak. Ez a könyv a tiéd, mert tied voltak az évek is, amelyekről ezek a lapok szólnak. Mert több voltál mint feleségem, mert örömben és csapásban, mindenben társam, mert küzdőtársam, dolgozótársam, szenvedőtársam, remélőtársam, igazi elvtársam vagy és voltál.

— Gróf Andrásy Katinkát 1914. november 7-én vettem feleségül. Amikor Prohászka püspök ujjunkra huzta a karikagyűrűt, — írja — nem sejtettük, hogy hat év múlva Firenze utcáin egy teherautón ülünk majd egymás mellett szuronyos katonák közt, az én kezemen vasbílincssel és a feleségem követeli, hogy az ő kezét is verjék ugyanarra a bílincsre. Az a vasbílincs, amelyre a feleségem (hasztalanul) rá akarta kezét veretni, nem erősebb kapocs közöttünk, mint a karikagyűrű?

Önök rokonok!

Az őseiről nem a legnagyobb tisztelettel ír Károlyi Mihály:

— Az első vizitkártyám, amelyet nemzetségem a grófi koronával ékesítve adott le a történelemnek, lent a sarokban e szomorú szavak olvashatók: „Szatmári béke, 1711.” Az én ősom a rebelis kuruc, a fejedelem hadvezére, lerakta a fegyvereket.

A maga neveltetéséről többek között ezeket mondja:

— Családom igazán nem fektetett súlyt arra, hogy a jogot elvégezzem. Vidéki junkert akartak belőlem nevelni, aki birtokain él és a vadászaton kívül nem igen törődik semmivel. Ha volt valami becsüvagyó tervük velem, az leginkább csak a hippológia terén mozgott...

Az első politikai szereplése az volt, hogy Zilahon fellépett képviselőnek. A zilahi kortések mindenáron magas alkotmányos költségeket akartak tőle kifizetni.

— Én nem akartam adni, mert hittem a Széll Kálmán hirdette tiszta választásban. Egyik távirat a másik után sürgette az alkotmányos költségeket. Egy ilyen táviratot megmutattam Széll Kálmánnak és megkérdeztem tőle, mitévő legyek. „Hát fizess!” mondta a választások tisztaságáról szóló törvény ünnepelt szerzője. Én bizony nem fizettem és meg is buktam.

Arról a politikai harcokról írva, amelyet Tisza István folytatott az obstruáló ellenzéki képviselők ellen, ezeket a vallomásokat veti papírra:

— Ha ezekre a napokra visszatekintek és felfezsem a lelkiismeretemet a kérdést, mi volt a végső döntő ok, amely végleg átütött a demokrácia táborába, azt kell felelnem, hogy ez az ok — Tisza volt.

APOLLO-MOZI

péntek—vasárnap

SAPPHO

Aiphons Daudet hasonnevű regénye után.

Főszerepben: POLA NEGRI.

Karácsonyra!

Karácsonyfadíszek, játékok, porcelánárak, nippel, ajándéktárgyak, zománcdények, üvegáruk, utazókisérak óriási választékban, feltűnően olcsó árban kaphatók

Farkas áruház-ban

Str. Nicolae Jorga (Zöldfa-utca) 5. sz.

Raktárunk vételkényszer nélkül megtekinthető

UJ BŐRRUHAÜZEM!

„Comercia Bőrruhaüzem”

Strada Transilului (volt Sânc-utca) 11. szám.

Készít női- és férfi

Bőrkabátokat

a legegységesebb kivitelben.

UJ BŐRRUHAÜZEM!

Raktári kész árak

Munkás bőrkabát 1600
Tisztviselő bőrkabát 1850
Scherel Chewreit bőrkabát 3200

Nagy pánik a budapesti értéktőzsdén

Budapest, december 6. A szerdai értéktőzsdén olyan nagy mértékben zuhan-
tak az árak, amilyenre régóta nem volt
példa. Már a nyitás előtt csodálatosan izga-
tott hangulat uralkodott a tőzsdén. A leg-
különbözőbb híreket kolportáltak, amelyek
között még a józan elemek sem tudtak el-
igazodni. Senki sem tudta, hogy a híreszte-
lések között nincs-e valóság. Nyugtalanító
hírek keringtek a vagyonváltságról, a bel-
földi kényszerkölcsönrel kapcsolatos rész-
vénymegadóztatásról. Kállay tárgyalásaival
kapcsolatban az adóknak újabb felszólá-
sát kolportáltak. Együttal a korona erőlte-
tett felemeléséről is keringtek természet-
esen alaptalan híresztelések, amelyeket
azonban a zürichi nyitás néhány ponttal
való magasabb voltával is bizonyítottak.
Nyitáskor valóságos tömege az árunak zu-
dult a piacra. A titkárok kétségbeesetten
kapkodtak emelvényeiken és alig hogy az
egyed értékeket valamilyen árfolyamon fel-
függesztették, máris még annál is alacso-
nyabb árfolyamokat jelentettek be. A
tőzsdetagok menekültek a tereméből.

A hatalmas tömegekben jelentkező
árukinálat hatása alatt a tőzsde titkárainak
egy része már üzletnyitás előtt közbelé-
pett és sorozatosan függesztették fel a pa-
pirosokat. Alkalmunk volt a tőzsde egyik
titkárával e kérdésről beszélgetni, aki ki-
jelentette munkatársunknak, hogy a mai
nyitó árfolyamok 20—25%-kal is alacso-
nyabbak lettek volna, ha a nyitás előtt el-
hangzott árukinálatok megfékezésére a tit-
károk és leginkább a nagyipari piac titká-
ra, Scherz József azonnal erőiesen közbe
nem lép. Alig győztük feljegyezni a tulzott
árukinálat miatt felfüggesztett papirosokat
és hogy egy kis izelítőt adjunk a mai nap
pánikszzerű hangulatáról, közlünk a felfüg-
gesztett árfolyamokból néhányat: Drasche
340, Hermes 85, Cement 190, Szászvári 380,
Lipótvárosi Takarékszövetkezet 15, Magnezit 3000—
2850, Kőszén 2500—2430—2400, Izzó 635,
Georgia 560, Ofa 530, Wernstadti Textil 15,
Beocsini 1100, Nagybányai 200, Hermes
80—78, Délcukor 440, Transdanubia 130,
Krausz Szesz 67, Flóra 200, Mezőhegyesi
370—345—338—327, Telefon 140, Rész-
vény 225, MFTR 360, Borsodi 293, Uri-
kányi 1550, Levante 900, Kereskedelmi
Bank 1300—1215, Gumi 150, Püspöki 20,
Kaszab 105, Backmalom 80, Kistarcsai 118,
Első Magyar Biztosító 6000, Just 8.8, Villá-
nyi 68, Fonciére 300, Chinoin 65, Bródi
60—56, Nasici 1950, Liget 24, Szegedi 320—
315, Cement 185—180, Városi 12, Kőbányai
Tak. 26, Gschwindt 255—245, Vasvárme-
gyei 45, Chaudoir 130, Hungária Malom 90,
Budapesti Gőz 195, Törökszentmiklósi 24,
Török patika 34, Baróti 14, Egisz 38, Hun-
gária műtrágya 185, Drasche 310. Volt
olyan időpontja a tőzsdének, amikor az
egyik tábla szűknek bizonyult a sorozatos
felfüggesztések feljegyzésére, úgy, hogy
kénytelenek voltak a titkárok a másik
„pénz” jelzésű táblát is erre a célra fel-
használni.

Megállapították, hogy a nyugtalansá-
got a kényszerkölcsön híre keltette. Pedig
erre a nyugtalanságra semmi oka sem volt
a tőzsdének. A tömeghisztéria sajnálatos
jelenségeit mutatta ma a tőzsde. A belföldi
kölcsön, amely az ország gazdasági és pénz-
ügyi reorganizációjának egyik jelentős té-
nyezője, nem lehet árpesztítő hatással azon
a helyen, ahol a nemzeti vagyon értékeit
mérlegelik és felbecsülik. Csak azok a lel-
kiismeretlen híresztelések, amelyek újabb
vagyonváltságról, bankdepók ellenőrzésé-
ről terjedtek el, adtak tápot a nyugtalan-
ságnak és gyöngítették a tőzsdeirányzatát.
Nem ártott volna, ha illetékes helyről
hangzik el olyan megnyugtató kijelentés,
amely letompítja a kölcsön fogalmához fű-
ződő kombinációkat, de a tőzsde higgad-
tabb elemei ennek a megnyugtató kijelen-
tésnek hiányában is bizalommal tekintenek
az elkövetkezendő idők elé, amikor a tőzs-
de is kiheveri ezt az első ijedtséget és nyu-

godtabb, csendesebb mederbe terelődik a
tőzsde üzleti forgalma.

A szerdai utótőzsdén a hangulat változatlanul
gyöngye volt. A forgalom is csökkent és ennek kö-
vetkeztében a lanyha irányzat nem tudott megerő-
södni és további lemorzsolódás nem állott elő, de az
árfolyamok további áresése megállt. Eleinte csak
kevésszámú üzletet bonyolítottak le, a záróárfolya-
mokon, később azonban árnyalatnyi javulás jelei mu-
tatóztak volna, mert egyes értékesportokban a
részvények elérték a mai legmagasabb árszintet. Ez
a javulás azonban nem bizonyult tartósnak, mert két
óra körül újból csak árendeménnyel lehetett elhe-
lyezni a részvényeket. A forgalom ekkor már a mi-
nimumra csökkent, még az arbitrázspapírokban is
csak elvétve kötöttek egy-két üzletet.

A pénzpiacra 2.75 százalékkal kínáltak nagyobb
tétéleket és ez is oka annak, hogy a forgalom nem
tudott megerősödni.

A nem jegyzett értékek piacán is csökkent a for-
galom és a csendes üzletmenetben még a szokott áru-
kinálat is szűnhetett.

Az utótőzsde tájékoztató árfolyamai (ezer koro-
nában): Bankok: Hazai Bank 218—p20, Hermes
74, Magyar Hitel 580—583, Jelzálog 67—69, Leszá-
mitoló Bank 96—98, Olasz Bank 41.5, Merkur 23.6,
Nemzeti 48, Osztrák Hitel 140, Kereskedelmi Bank
1170, Lloyd 19.2, Szlavon Jelzálog 35, Belvárosi 35,
Lipótvárosi 14.5, Fővárosi Takarékszövetkezet 203—210, Kőbá-
nyai 25, Általános Takarékszövetkezet 170, Első Magyar Bizto-
sító 5900, Fonciére 295.

Malmok: Borsodi 99, Concordia 77—78, Budape-
sti 192—195, Gizella 55—56, Hungária 92—97, Király-
malom 52 (pénz), Viktória 410, Transdanubia 124, Tö-
rökszentmiklósi 25, Back-malom 80.

Bányák és téglagyárak: Szentlőrinci 118, Cement
175—180, Szászvári 250, Istvánégla 55, Drasche 315,
Aszfalt 50, Kőszén 2345—2360, Salgó 590, Urikányi
1550.

Nyomdák: Athenaeum 222—223, Jog 120, Frank-
lin 235 (pénz), Globus 54.5 (pénz), Stephaneum 9.5,
Fővárosi 36—37.

Vasművek: Fegyver 1325, Ganz-Danubius 4850,
Ganz Villamossági 2000, Kistarcsai 110, Lipták 19—
19.5, Vegyipar 36, Rima 100—101, Roessemann 50—
52, Schlick 100—101, Wörner 21.

Különlék: Baróti 14.5, Bóni 83, Danica 115,
Egisz 38, Izzó 620, Gyapjamos 76 (pénz), Papir 49—
50, Részvénytörzs 201, Spódium 175—180, Just izzó
9—9.5, Szolnoki 11, Flóra 193, Goldberger 90, Mű-
trágya 195—200, Gschwindt 250, Jutalpar 180, Karton
92—93.5, Keleti-Murányi 40, Királyautó 13—13.25,
Klein 11.25—11.5, Krausz Szesz 69, Cukor 2900, Gu-
mi 135, Szalámi 28, Georgia 545, Mezőhegyesi 329—
332, Püspöki 20.25, Villányi 62, Pálfalvai 50—51,
Oceán 39—39.5.

Faipari vállalatok: Fomérnyár 20, Guttmann
660, Hazai Fa 170, Honi Fa 11.5, Kronberger 17, Ofa
540, Nasici 1.775, Dunaharaszti 23—23.5.

Közlekedési vállalatok: Atlantika 53, Közúti 38,
Búr 28, Déli 99, Nova 124, Államvasút 400, Truszt
106, MFTR 365—370.

Kockacukor

Mihelfy Jenőnél

Egyesülési (volt Szt. László)-térén

Le 30.50 kg.-ként.
kapható.

Megnyílt

BLAU DEZSŐ KÉPKERETEZÉSI VÁLLALATA

Str. Alexandri (Teleky-utca) 35. sz. alatt

hol legolcsóbb és legjobb kép-
keretek kaphatók. Üvegezések leg-
pontosabban és legolcsóbb árban.

Kívánatra házhöz megyek!

A legszebb karácsonyi ajándék

A város máris készülődik a kará-
sonyi ünnepekre és a főutcai kirakatok
senyeznek egymással eleganciában
gazdagságban. De az árak is; úgy, hogy
az ember tanácstalanul áll meg a kirá-
tok előtt: mi volna a legszebb és leg-
legolcsóbb karácsonyi ajándék? Csak
fénykép.

A nagyváradi uri közönség köré-
ben olyan előnyösen ismert Weisz és Mű-
vészeti műterem (Apolló-palota) vezé-
re Weisz Gyula külföldön új be-
rendezéseket vásárolt és új fényké-
pek mellett is feltűnést fognak kelte-
ni.

Modern rendszerű villanyreflekt-
kat szerzett be, úgy, hogy felvétel
nemcsak egész nap, reggel 9 órától
8 óráig eszközölhet, hanem előzetes be-
jelentésre azon túl is és rossz időben is
közönség rendelkezésére áll.

Ez tette lehetővé azt is, hogy bárki
előtt minden időben felvételeket készí-
tessen a bála öltözött közönségről.

Érdekes, hogy ugyanakkor, amikor
szép izléses felvételeivel a vidéki edző-
nívót jóval felülhaladja, árai nem hogy
nem drágábbak a többi fénykép-mű-
vek árainál, sőt előnyös árszabásával
vívta a közönség teljes bizalmát. —
Kellemsen fűtött műterem.

Homokóra

Irla: Pá ffinné Gulácsy Irén.

TESSITORI NORA.

Erdélyszerte mindenütt ismerik m-
ezt a csodálatos, muzsika-beszédű as-
zonyt, aki hangjának varázsvesszejével
friss patakot bűvöl ki a szóból és aki egé-
szen virágfüzér fiatal életét a magyar s-
kultuszának áldozatköve mellé ültet.
Csak itt nem járt még. Csak nálunk vo-
nak még vállat a hirre, hogy jövő hete
„egy kolozsvári asszony szavalni fog”.
Katholikus Kör pódiumán. Csak nálunk
akadnak még fejesvölők, akik megta-
máskodják, hogy egy egész est végigve-
tése érdekelheti azokat, akiket már fény-
jelzett világművésznevekkel is bajos eg-
előadási terembe kápráztatni?

Nyolc nap megadja a választ a két
kedőknek. Tessitori Nora nagyobb fele-
adatokat is megoldott eddig, mint ami
egy sereg — lelkegyénen mégis hinni
akaró — nagyképű embergyermek magá-
hozmesélése jelenthet; ez a célkitűzése
ben, irányvételében és egy különálló, soha
előtte nem pedzett előadási mód meg-
kötésében uinque teremközönséi született
hitetleneknek is idegeibe löbbantotta már
a művészete crédóját.

Hogy honnan vette a kinyilatkoztatá-
st, az impulsio ösztönzést hozzá? Hogy
hányszoros költő, mikor ezerszer-hallott
poémák szóiba véresen ujszülött, élő
misztériumok üterét futtatja, mikor isme-
retlen verselőket egész test és lélek-
közelbe képes ültetni szembe hallgatói-
nak mindvégig való érdeklődésével, —
mikor a hangjával majd úgy csal magá-
hoz, mint rajnai hajóst a Lorelev, majd
meg úgy döbbenetbe hátráltat, rikát, fe-
szit akár valami középkori bűbajos...?

Ime, a probléma felelete legyen az a
válasz, amit magam is kérdésre kaptam.
„Hol él, hogyan, mivel rójja napjait Tessi-
tori Nora, a magyar előadóművészet itt
élő legnagyobbja?”

Nem a tükrrel átellenesen, nem ha-
zug pózokat és önmagát gyakorolva: az
elhivatottság pusztábvonult negyvenna-
pos aszkézisét tölti hitének áhitat-saruját
oldva s közbe az erdők madarát zengő —
magyarszóra tanítja.

Itletett lélekkel, alig rebbenő ajkak-
kal szentleckét olvas egy havasi székel-
falú messze kikönyöklő sziklapárnájáról

* A német trónörökös hazatérése hollandiai számkivetéséből új eshetőségek elé állította a világpolitikát. Németországban erőre kaptak a legitimista szervezetek és a franciák revansiói való féltelme még szorosabbra marasztalta a fegyvert. Ezekről az érdekes eseményekről számos új felvételt hoz a „Vasárnapi Ujság” legfrissebb száma. Még egy új szenzációja is van ennek a számnak, a Tutunghamen sírboltjából feltárt és Angliába szállított Ó-egyiptomi műkincsekről készült képek. Ezek mellett Európa, Anglia és Erdély aktualitásait teszik teljessé az új „Vasárnapi Ujság”-ot, melynek szövegrésze is tele van gondosan megválogatott művészi és szórakoztató olvasmányokkal.

* Iványi József Jenő iparművész üzleti órái hétköznapiakon d. e. 10—12-ig és d. u. 4—6 óráig Parcul Traján 12. (Széchenyi-tér); hétköznapiakon d. u. 1—3 óráig, vásár- és ünnepnapokon d. e. 10—12 óráig Str. Pasteur 47. I. em. (Kórház-u.)

* Esernyő, harisnya, keztyű a legolcsóbb Szécsényi Miklósnál, Saspassage.

* Egy nagy tömeg vászon, schifon, batiszt, fehérnemű anyag, ingzeffir és ágyhuzat, damaszt érkezett a Körösparti Áruházba. Ezen cikkek beszerzésénél keresse fel a Körösparti Áruházat, ahol az árak a legolcsóbbak. Tisztviselőknek árengedmény.

* A legújabb bar-nóták: Bananes, Forget me not, Zsigoletto lé' est, Jazz Band, Java, Lebwohl, Viola-Fera és még sok új kotta kapható a Hegedüs Hirlapiroda zeneműosztályában.

* Kabát, kosztüm és női ruhaszövet, csikos alkszövet, férfi-öltöny és átmeneti szövetek, kabátbélések, bársonyok, pongyola-kelmék oly óriási tömegben vannak felhalmozva a Körösparti Áruházban, melyhez hasonló választékot senki sem nyújt. Az árak utólráhetetlen olcsók. Tisztviselőknek árengedmény.

* Kedvező alkalom olcsó öltözködésre! Mint minden évben, ez idén is nagy meglepetést kelt Székely Avram Jancu (Kossuth) utca 5. sz. alatti posztóáruház nagy karácsonyi vására. Különös tekintettel a nagy pénzhányra, e hó 25-ig kabát és öltönyszövet raktári készletét 10 százalékos engedménnyel árusítja. Hogy az nem üres reklám, minden egyes vevő meggyőződhet róla, hogy az előírt szigorúan szabott árakból részesül fenti kedvezményben.

LEGÚJABB

Sikerrel tárgyalnak a magyar delegátusok Prágában

Prága, december 6. Klebelsberg Kuno Nagy Emil igazságügyi miniszterrel meglátogatta Benest és megkezdették a megbeszéléseket. Ha Benessel befejeződnek az előzetes tárgyalások, a résztvevő miniszterekkel ülnék össze, hogy befejezzék a Budapesten megkezdett tárgyalásokat.

Nagy Emil a M. T. I. munkatársának kijelentette, hogy körülbelül valamennyi pontban létrejött a megegyezés. Az utóbbi két nap alatt a cseh—magyar álláspont többen közeledett, mint a múltban két év alatt. Jól lehet a végleges megegyezésre még nem került sor, a megegyezés alapját mindenesetre már megteremtették.

Erősödik a választási harc az angol pártok között

London, december 6. A választásokban küzdő három párt mindegyike biztosra veszi a maga győzelmét. A konzervatívok azt hiszik, hogy megtarthatják az alsóházban a mostani helyzetüket, sőt hetvenhat főnyi többségüket növelhetik. A liberálisok szerint a pártjuk választási esélyei igen kedvezőek. A mostani parlamentben száztizennégy mandátummal rendelkeztek. A munkáspárt százhetven mandátumra számít a mostani száznegyvennel szemben.

SZÍNHÁZ

HETI MŰSOR:

Péntek este: Tangókirálynő, újdonság harmadszor, B) bérlet 46. szám.

Szombat d. u.: Obsitos, olcsó helyárrakkal.

Szombat este: Cyrano de Bergerac, bérleten kívül.

Vasárnap d. u.: Marinka táncosnő, mérsékelt helyárrakkal.

Vasárnap este: Bajadér, bérleten kívül.

Hétfő: Ripp van Winkle, A) bérlet 47. szám.

A hét összes előadásaira a jegyeket már vasárnap reggeltől kezdve meg lehet váltani a színház pénztáránál.

— Cyrano. Teljesen zsúfolt nézőtér előtt kerül színre a francia költőkirálynak, Rostandnak hatalmas 5 felvonásos színműve, a Cyrano, melynek minden felvonása után hatalmas ünneplésben részesítette a közönség a főszereplőket. A Cyrano szombaton este bérleten kívül lesz a színház műsorán.

— Tangókirálynő. Ma lesz a 3-ik előadása Lehar gyönyörű zenéjű operettjének, a Tangókirálynőnek, melynek főszerepeit Biczó, Zilahy, Borovszky, Misoga, Madas, Vigh játsszák. A Tangókirálynő ez alkalommal B) bérletben kerül előadásra.

— Bajadér. Mindenütt az egész világon műsoron van még Kálmán Imre gyönyörű zenéjű táncos operettje, a Bajadér, melynek vasárnap esti bérleten kívüli előadására az elővételből ítélve, teljesen zsúfolt ház lesz. A Bajadér vasárnap esti előadásán a főszerepeket Pintér, Biczó, Borovszky, Misoga, Hetényi, Madas, Galambos és Balassa játsszák.

— Ripp-Ripp. Nagy szeretettel készül a színház énekes személyzete a romantikus meséjű klasszikus zenéjű Ripp operettjére, melynek főszerepeit Baksay Zilahy, Borovszky, Békési, Márkus, Misoga és Madas játsszák. A Ripp hétfőn este A) bérletben lesz a színház műsorán. E gyönyörű operettet Hetényi főrendező rendezi és Váradi karnagy vezényli.

— Obsitos. Kálmán Imre Obsitos operettje lesz a színház műsorán szombat délután olcsó helyárrakkal, a főszerepeket Pogány, Benes, Zilahy, Kertész, Borovszky, Galambos, Misoga, Madas, Harsányi és Sorr játsszák.

MOZI

— Pola Negri, a legnagyobb és legújabb produkciójában — Alphons Daudet — szenzációs 5 felvonásos drámájában a Sapphó című izgalmas cselekményű film főszerepében, ma pénteken az Apollómoziban. Előadások kezdete 5, 7 és 9 órakor.

— A Dorian Filmszínházban ma először látható „A fekete város” című 8 felvonásos izgalmas amerikai kalandordráma melynek főszerepét a legkedveltebb amerikai filmstar, Priscilla Dean játssza. Az izgalmas film péntek, szombat és vasárnap látható a Dorian-filmszínházban. Az előadások ma 5, 7 és 9 órakor kezdődnek.

Kárpitos

munkákat a legszebb kivitelben olcsó áron készíti

KOVÁCS JÓZSEF kárpitos

Strada Deák Ferenc-utca 1. sz. alatt

NŐI KABÁTOR

női ruhák, gyermekruhák, mélyen lezártított árban kaphatók

Modell Áruház

Str. Vlahuta (Szent János-u.) 6.

A SZERENCSE

Irt: Zombory Jenő

A felségnek azt az ajánlatot tettem, hogy 200 milliót bocsátok kizárólagos rendelkezésére, 160—100 milliót a fiuknak, a család többi tagjainak összesen 200 milliót, viszont az ön kelengyéjének beszerzésére 10 milliót. Az összeg nagysága elárkabitotta ugyan, de a beleegyezését megtagadta. Hiszen értem én, hogy az ön magamforma névtelen, polgári származású senkit nem fogad szívesen vejeül egy uralkodó, legalább is könnyűszerrel és merészség is volt részemről azt hiszem, hogy örömet beleegyeznek — csupán azért mert történetesen milliárdjaim vannak. Atyja ura csak nyert ezzel az ön szemében. Nagyra becsülöm érte. A pénz nem minden és ha öntől nem nyerek igaztatást, meg se kíséreltem volna, egyébre. De megtettem és fényes kudarcot valltam. Most mit csináljak. Találtam kedves, nagyon szép, okos leánykát, meg szerettem és most álljak félre az úr mondjak le boldogságomról? Sokkal gazdagabb vagyok, hogy erőm legyen a lemondásra. Könyörgöm kedves Erzsébet, adja ön tanácsot. Ön olyan okos, amellyel tározott természetű, biztos tudom, hogy megtalálja a helyes megoldást. Adjon tanácsot, mit tegyek. Mindenre készen vagyok, csak a lemondásra nem. Én öntől rom Erzsébet és ön nélkül vagy az ígérem nélkül, hogy a feleségem lesz bármily időn, nem távozom el Berlinből.

Nem természetem a csüggedés, most nagyon szerencsétlennek érzem magam, amíg meg nem nyugtat.

Imádom! Kezét csókolja hódolattal.

György

Szegény György. Mennyire kétséges kellett esnie, hogy ilyen hangon irt. Nem kezdődhetik a harc. Mindenekelőtt válaszoltam Györgynek, hogy megnyugtassam. Kedves Györgyöm!

Tulajdonképpen haragudnom kellett önre, amiért nem volt őszinte hozzám. Tenem mennyi nyugtalan, aggodalomtól óráról kimélt volna meg, ha akkor, amikor én is bevallottam kiletemet, ön is bevallotta féltett titkát. Akkor már bizonyos volt abban, hogy szeretem, és vagyunk rajta és nem teszek utólag szorrehányást érte.

Ne aggódjon, ne nyugtalankodjon, kép pedig ne essen kétségbe. Én itt vagyok. Szeretem önt és még apai tiltak ellenére is hajlandó vagyok a feleségemre. Ezen nem változtatunk. Már akkor vettem magam, amikor még nem is ismertem. A mi sorsunk közös. Azt összevesszük. Mielőtt azonban kivonulnék a nagyvilágra, még másképpen próbálkozom. Én elég okos ahhoz, hogy visszaszerezhessem ezt a pénzt, én elfogadom és kérés bocsátása rendelkezésemre, mert a család egyenesen pénzzel beszélek. Oh, azért szívesen feláldoznak engem akkor, mégha történetesen nem is akarnék, még így, amikor én is akarom. Ha pénzt van szó, apát is leverik a lábáról, nem? Akkor is az öné lesz.

Erzsébet

(Folyt. köv.)

Tőzsdei Jelentések

Zürich, december 6. Nyitás: Bé 12 0/2, 50, Newyork 575, London 2, Páris 3115, Prága 1667 fél, Budapest 0.0080, Bukarest 297 fél, Bécs 0.0080 hétnyolc.

Bukarest, december 6. Zárlat, vizák: Páris 1055, London 852, Newyork 195, Róma 855, Zürich 35, Bécs 23 fél, ga 582, Budapest 110.

Valuták: Font 875—880, frank 11160, svájci 36—37, lira 900—905, d. 240—255, dollár 200—201, osztrák 29 fél, magyar 80—90, szokol 550—560.

Zürich, december 6. Zárlat: Bé 12 0/2, 120, Amsterdam — Newyork London 2512, Páris 3115, Milanó 2495, ga 1675, Budapest 0.0305, Belgrád 647, Bécs 0.0080 háromn.

Budapest, december 6. A csü-
törki magánforgalomban: Magv. H. 595
— 5, Osztr. H. 145—150, Hazai b. 230—
35 Keresk. b. 1210—1250, Leszám. 100—
103 Lloyd b. 20—22, Földhitb. 300—305,
Olz b. 42—44, Pesti H. 4150—4300 Bor-
s-Misk. 103—108, Konkordia 80—83,
Vilória malom 410—440, Kőszén 1475—
50, Salgó 605—620, Fegyver 1350—1400,
Szá-Danub. 4950—5100, Hoffher 170—
90 Schlick 105—115, Rima 110—115, Cu-
2950—300, Mezőh. cukor 340—351,
ami 28, Műtrágya 195—200, Baróti
51, Österm. 230, Nasici 1970—2000, Ofa
45—550, Hitelfa 42, Viktória bútor 11 fél,
fai fa 180—190, Szlavónia 74—76, Za-
oli 140, Államv. 418—428, Meffer 370—
85 Nova 125—130, Adria 520.

Budapest, december 6. (Termény-
szde.) Budapesti buza 107—108 ezer, ti-
zideki 104500, dunántuli 102 ezer, budas-
es rozs 78—79 ezer, dunántuli 74 ezer,
ségi 73 ezer, dunántuli prompt tengeri
ozsolt 67 ezer, csöves 52 ezer, budapesti
81 ezer, takarmányárpa 68 ezer, sör-
77—80 ezer, prompt korpa 42500.

**Kérjen kizá-
rólág csak**

100g—150g
és
kisebb darabok

Van szerencsém a nagyérdm közön-
tudomására hozni, hogy félj m DÉZSI
LJOS elhalálozása után

hároló, épület- és bútorfestő
műhelyem újból megnyitottam

azt kiűnő munkásokkal tovább foly-
m Szives pártfogást kér

Özv. Dézsi Sajosné

Str. Plopior (Nyárfa u ca) 7

Tűzfifa

elsőrendű bűk, cser, tölgy és gyer-
tyán, bármilyen mennyiségben kapható
termelői ában

házhöz szállítva

IRAGÓ és MAJOR fatermelő cégnél

Tűzfatelep (Str. Sompó-u. 5) 11—36.
Központi iroda (Str. Nic. Zsiga — Lukács
György-utca 4) 12—98.

300%

**Megtakarítást
a bőrtalppal
szemben nyújt
„Palma
Kaucsukgumó és talp**

**KARÁCSONYI
AJÁNDÉKNAK**

legszebb és legolcsóbb a

**MORAVETZ
ZENEALBUM**

KAPHATÓ: A HEGEDÜS HIRLAPIRODA
ZENEMŰ OSZTÁLYÁBAN.

Karácsonyra

vásároljon valódi és régi porcel-
lánokat, poharat, hímves fest-
ményeket. Valódi altwien és
meisseni servicek, csészék, bon-
tonlerék, korabeli porcellán-
figurák és kvalitásos régiségek
nagy választékban a

„Helikon“
régiség kereskedésben.

Str. I. C. Bratianu (Szaniszló-u.) 1

Régiségeket
a legmagasabb áron vásárolok.

Gyapjuipar Rt. Str. Reg. Ferdinand 13

Engross: Fonal (Perzsa, Smyrna, Jumper). Kötött
és szövött áruk, gyapju szövetek.

Detail: Gyapjuszövet, selyem és gyapjutricot,
vászon és chiffon.

Telefon 16 63. 1644 Sürögnycim: Fonal.

**LUGOSI 253 SZÁMU
FEDÉLCSEREPET**

leszállított versenyképes árban,

PRIMA ÉLESZI, DOBRETI ES RÉVI MESZET
legolcsóbban Csehorazégi
anyagból készült 35—36.

Zegerkupos és erdélyi anyagból készült
**MAGAS TŰZÁLLÓSÁGU CHAMOTTE TÉGLÁT ÉS FEHÉRRE
ÉGŐ TŰZÁLLÓ NYERSANYAGOT VASOLVASZTÓK**
füveggyárak és kályhák részére
legolcsóbban és legpontosabban szállít

LÉDERER ERWIN

agyagipar cikkek és építő-
anyagok eladási irodája

Oradea-Mare, Str. Gh. Cosbuc No. 1. Telefon: 15-68.

Cipő-elárusítás!

Mielőtt cipőszükségletét fe-
dezné, — tekintse meg

Muhary Béla

cipőgyárát, Str. L.nei (Holdvilág u ca) 3.
ahol szép és kitűnő minőségű
cipőket gyári áron kaphat

Convocare

Soc. pe Act. MARTIN LEITNER firma
inregistrată în Oradea-Mare prin prezenta
convoacă

**adunare generală anuală
al III-lea**

pe ziua de 16 Decembrie 1923 ora 11 a. m.
in localul al societății, din Oradea-Mare, Strada
Nicolae Iorga No. 5. la care acționarii sunt
invitați.

ORDINEA DE ZI:

1. Decisul pentru raportul al direcției
despre bilanțul și contul de pierdere și de
profit de anul trecut de 1 Iulie 1922 până
30 Iunie 1923 și rezolvirea pentru împărțire
de profit net, fixarea de dividendă.

2. Dare de dispensă Direcției și Comi-
tetului de Supraveghiere pentru anul de co-
merț 1922—1923.

3. Modificarea a statutelor.

4. Alegere a Direcției.

5. Ev. ntuale propuneri.

Acționarii cari voiesc și se folosească
de dreptul de vot sunt obligați să-și depună
acțiunile în schimbul unei dovezi de depuneri în
conformitate cu § 14. din statute cel m i
târziu până la 15 Decembrie a. c. la cassa
al societății.

Oradea-Mare, la 7. Decembrie 1923.

DIRECȚIUNEA.

Utlevelét

legolcsóbban és leggyorsabban

vizumoztatja

Schreier

Stefan cel Mare (Tisza Kálmán-tér) 1

Futárjárat naponta Kolozsvár

Bressó és Bukarest között.

**Az előkelő világ
csak Ch. Dupré fele**

„BOUQUET d'ORIGAN“

Kölnivíz

Rizsport.

Arczcrém

CH. DUPRÉ PARIS

Egy szöveg
vastag betű

 Különfelek

**Utlevelékhez, bér
hez legjutányosabb
szílt fényképeket Z
fényképész, Str. I. C.
tianu (v. Szaniszló
25. szám.**

Svéd torna dr. Kiss
mos ZANDER intézet
Károly herceg (Sz
Dezse)-utca 10.

Egyszázötvenezer
bármilyen kevés ös
től kezdve bankáro
kézizálogra, betábiáz
kedvező feltételekk
adó. Str. Pavel 5.

Eladó egy három fiókos
komod, teljesen jó állapotban
lévő. Horváth Sándor, Str.
Roșiorilor (Huszár-utca) 1.
szám. 697

A város minden utcában beköltözhető 60 Leiflő 3 millióig van lakások 1-5 szobás torral vagy anélkül, tük, souterainek, szőlőföldek stb. Ha házat, tét, lakását, szőlőjét, földet, bitorozott lakását elad, kiadni, cserélni akar, forduljon bizalommal házam, diszkrétan elintéző azonnal Bizományba bízom, mit elfogadok.

WINE SIX

KÖZVETÍTŐ IRODAJA
Str. Tipografiei (Nyomd
utca) 4. szám.

Pénz és helyszűke miatt

raktáron levő zongorák, ebédlő, háló, uriszoba, Wertheim-kassza, per-
zsa szőnyeg, gyá-
szőnyegek és hencse-
takarók minden elfo-
gadható árbanszámlat

Beck et Benjamin

Strada Cogălniceanu
(Vârady Is.-u.) 11. m
TELEFON 17-92. SE

Zongora

rövid, fekete, keresztíruos
fémszerkezetű. Thék Endre
gyártmány kitűnő hangu

Sternberg

Piata Unirii.
Telefon : 13-45. sz.

Reminders

tudja már, hogy leg-
 gyorsabban intézi el

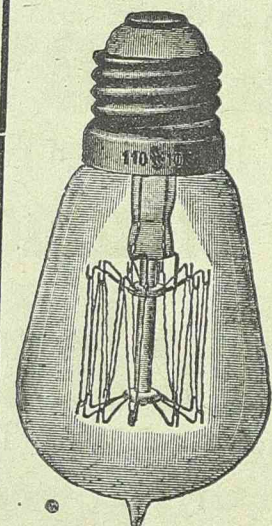
átterelési és vizuális

**Kolozsvárti, Brassó-
ban és Bukarestben**

DEUTSCH és FIN
-tutáirodásja
Pannónia könyvtára

Értesítjük a t. fogyasztó közönséget, hogy előnyös üzletkötés folytán

a villamos izzólámpák árait leszállítottuk,
 úgy, hogy az 1 wattos villamos égőket az ed-
 digi 40 leites ár helyett darabonként 35 leiért
 árúsítjuk, a $1\frac{1}{2}$ wattos égők árait pedig 12
 % al leszállítottuk. Sok pénzt takarít meg,
 aki szükségletét nálunk szerzi be.

Telefon : Üzlet : 154. Telep : 514.

Olcsó elárusítás!

Tekintettel arra, hogy az elő-
zőbb tárgyakat ki-
árulom, melyek

Karácsonyi ajándékoknak

rendkívül alkalmasak szép tárgyak már **50 forint** kezdve kaphatók.

Sternberg I.

ORADEA-MARE Piața Unirii Kishidő
Telefon: 13-45. Telefon: 13-45.

Közigyelési meghívó.

Az Oradea-Mare (nagyvárad) I. sz. Szentegylet képvisel. testületének t. tagjait ezennel tisztelettel meghívom a folyó hó 13. án délután 5 órakor az orth. I. sz. hitközség tanácstermében tartandó

köszgyűlésre.

Tárgysorozat:

1. Jelentések.
2. Aggok Háza fenntartási költségének fedezeti alapja.
3. Tagdíjak felemelése iránti előterjesztés.
4. Aggok Háza bizottságának megválasztása.
5. A titkár megválasztása.
6. Esetleges indítványok.

Helyben mint vidékre jömegjelenésű és garantiával bíró urak és hölgyek,
utazónak felvételnek

COMMERCIA Kereskedelmi Rt. bőrtuha üzem osztálya
városi iroda Str. Mészáros-utca 6. szám I. sz. emelet

Drák

szakszerű javítását a legkomplikáltabbig kifejeztalann!

Tiszay

végzi Strada Alexandrii
(Teleky-utca) 9. sz. alatt
Jutányos árak. Precíz munka.